

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В2.1
(ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по руски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на знанията, уменията и отношенията, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика.

Учебната програма представя общообразователната подготовка по руски език за ученици от XI и XII клас, които след интензивно изучаване на езика в VIII клас постигат ниво В2.1 по Общата европейска езикова рамка в края на XII клас.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речевни дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Учебната програма следва спираловидния принцип на повторяемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за всеки следващ клас през целия етап на обучение.

Очакваните резултати по четирите умения: слушане, четене, говорене и писане се основават на Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 от Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да разбира съществените моменти в относително сложни текстове, представени с нормално темпо на речта и стандартен език; да разбира основната информация и конкретни подробности от относително сложни текстове на конкретни и абстрактни теми от 	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да разбира общото съдържание и извлича основна информация от художествени, научнопопулярни и публицистични текстове по теми, свързани с неговите интереси или актуални за обществото; да проследява логическата и хронологичната 	<p>При диалогична реч ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да започва, поддържа и завършва разговор (включително подготвено интервю), като активно и равностойно участва в общуването; да обменя информация по теми, свързани с интересите му; 	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да създава ясни и подробни текстове на теми от различни области; да преразказва и прави резюме на текст; да описва реални или въображаеми събития; да води официална кореспонденция;

<p>различни професионални области;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да проследява лекция или разговор между носители на езика по позната тема от професионална област, като разбира комуникативните намерения и идентифицира лицата, темата на разговора, мненията и чувствата; • да разбира общия смисъл на информацията от средствата за масово осведомяване; • да разбира най-общо съдържанието в текста имплицитна информация; • да използва компенсаторни стратегии за разрешаване на комуникативни проблеми. 	<p>последователност на събитията в текстове от различни области, да открива темата и комуникативното намерение на автора;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира специализирани статии с помощта на речник; • да разбира конкретна информация от текстове, представляващи лична и официална кореспонденция, с помощта на речник; • да разбира най-общо съдържанието в текста имплицитна информация. 	<ul style="list-style-type: none"> • да изразява мнение, емоции и отношение към събития и преживявания; • да аргументира мнението си при дискусия; • да говори сравнително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до стандартните и ненарушаващи разбирането; • да използва компенсаторни комуникативни стратегии. • При монологична реч ученикът може: • да представя информация по теми от различни области, свързани с интересите му; • да обобщава накратко новини, интервюта, документални предавания; • да разказва сюжета и отделни моменти от филм, пиеса, литературно произведение; • да изразява и аргументира мнение по поставен въпрос; 	<ul style="list-style-type: none"> • да обобщава информацията от различни източници.
--	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • да говори сравнително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до стандартните; • да владее компенсаторни комуникативни стратегии. 	
--	--	---	--

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
<p>Необходимо е да има елементи и/или отделна рубрика, свързани с културата на Русия и на рускоезичния свят, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие, с активно приложение на ИКТ в клас. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.</p> <p>I. Човекът в съвременния свят</p>	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира съществената информация от изказвания и текстове по познати конкретни и абстрактни теми, представени с нормално темпо на речта и стандартен език; • да проследява разговор между носители на езика по познати теми от различни професионални области, като разбира комуникативните намерения и идентифицира лицата (цел, адресат), темата на разговора, основни идеи, мнения и чувства; • да разбира общата информация от средствата за масово осведомяване 	<p>ГРАМАТИКА</p> <p>I. ФОНЕТИКА Адекватно възприемане и използване на всички интонационни конструкции, в това число ИК-7 (емоционална оценка).</p> <p>II. МОРФОЛОГИЯ</p> <p>1. Морфемна структура на думата Разпознаване на словообразователните модели на съществителни, прилагателни, глаголи, наречия</p> <p>2. Съществително име</p> <ul style="list-style-type: none"> • събирателни; • веществени. • Употреба на основните падежни значения:

<ul style="list-style-type: none"> • Предизвикателства на съвременния начин на живот. • Образователни системи и професионална реализация. <p>II. Човек и наука</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опазване на планетата Земя. Енергия за утрешния ден. • Научни и технически постижения – с мисъл за бъдещите поколения. <p>III. Медии и информация</p> <ul style="list-style-type: none"> • Видове медии <p>1. Общуване в съвременния свят. Социални мрежи.</p> <p>IV. Личност и общество</p> <p>1. Личен избор и отговорности.</p>	<p>(радиопредавания, интервюта, дискусии, пиеси, филми);</p> <ul style="list-style-type: none"> • да открива основни моменти в относително сложни текстове от различни области; • да разбира подробности и да свързва значимите елементи в текстове по познати теми; • да разбира имплицитна информация от разговори и текстове по познати теми; • да използва компенсаторни стратегии за разрешаване на комуникативни проблеми. <p>ЧЕТЕНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да извлича основна информация от художествени и научнопопулярни текстове по конкретни и абстрактни теми, свързани с неговите интереси или актуални за обществото, написани на стандартен език; • да разбира комуникативното намерение на автора (цел, адресат), като определя темата, разграничава съществените моменти, проследява сюжетната линия, разграничава персонажите; • да разбира същественото в статии от различни области с помощта на речник; • да извлича конкретна информация от писма (лични и официални), покани и електронни съобщения, определяйки 	<p>Родителен надеж <u>Без предлог</u> - субект на действието с глаголите <i>ждать, искать, просить, хотеть, требовать, бояться</i> (<i>Я жду ответа на мой вопрос.</i>).</p> <p><u>С предлози, изразяващи:</u> - изключване : <i>кроме</i> (<i>В холодильнике нет ничего, кроме молока.</i>); - състояние, от което искат да се избавят: <i>от</i> (<i>Он принял лекарство от головной боли.</i>).</p> <p>Дателен надеж <u>Без предлог:</u> - логически субект в безлични конструкции (<i>Детям хочется гулять.</i>). <u>С предлози, изразяващи:</u> - обект на действието с някои съществителни, обозначаващи чувство или отношение (<i>интерес, любовь, уважение, доверие, ненависть</i>): <i>к</i> (<i>интерес к спорту</i>); - действие, повтарящо се на определен интервал от време: <i>по</i> (<i>Врач принимает по вторникам</i>).</p> <p>Винителен надеж <u>Без предлог:</u> - определено разстояние в съчетание с глаголите за движение (<i>Мы проехали километр и увидели озеро.</i>). <u>С предлози, изразяващи:</u> - отстъпка: <i>несмотря на</i> (<i>Несмотря на погоду, матч состоялся.</i>).</p> <p>Творителен надеж <u>Без предлог:</u> - време: (<i>Мы занимаемся целыми днями.</i>); - с глаголи, изразяващи чувство (<i>восхищаться, любоваться, наслаждаться</i>).</p>
--	--	---

<p>2. Формални и неформални общности – общуване.</p>	<p>изразените в тях намерения, желания и чувства;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да проследява логическата и хронологичната последователност на събитията в текстове от различни области; • да разбира имплицитна информация в текстове по познати теми; • да използва компенсаторни стратегии - илюстрации, заглавие и контекст, специфика на конкретния текст, интернационална лексика. <p>ГОВОРЕНЕ При диалогична реч ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да участва равностойно в разговор (вкл. подготвено интервю) по познати теми от ежедневието и свързани с интересите му в съответствие на комуникативната задача; • да търси и да дава конкретна информация по теми, свързани с интересите му; • да изразява мнение, емоции и отношение към определени събития и преживявания; • да аргументира мнението си; • да говори относително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до чуждоезиковите норми и ненарушаващи разбирането; 	<p><u>С предлози, изразяващи:</u> -време: <i>за</i> в словосъчетанията <i>за обедом, за завтраком, за чаем, за работой</i> (<i>За обедом они долго разговаривали.</i>)</p> <p>Предложен падеж - за обозначаване на обект с някои глаголи и съществителните, образувани от тях: <i>в</i> (<i>Дети нуждаются в помощи.</i>); - за изразяване на цел в някои словосъчетания : <i>при</i> (<i>при помощи, при желании, при условии, при поддержке</i>).</p> <p>3. Прилагателно име • Управление на пълните и кратките прилагателни.</p> <p>4. Местоимение Значение, словоизменение и употреба на: - определителни (<i>сам, самый, весь</i>); - отрицателни с частиците <i>не-</i> и <i>ни-</i> с предлози (<i>ни с кем, не с кем</i>).</p> <p>5. Числително име Употреба на числителните в съчетание със съществителни и прилагателни. Събирателни числителни (<i>оба/обе; двое, трое, четверо и т.н.</i>) в именителен падеж в съчетание със съществителни.</p> <p>6. Глагол • Залог на глагола (<i>Экзамен продолжается 3 часа. Ученый продолжил опыты.</i>). • Употреба на причастия и причастни изрази. • Употреба на деепричастие.</p> <p>7. Наречие</p>
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • да съобразява изказването си с комуникативната цел, като използва лексикалното богатство и спазва граматичните норми на езика; • да използва компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми. <p>При монологична реч ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да представя информация от различни области, свързани с интересите му, като изтъква съществени елементи и важни подробности; • да разказва случки, събития, преживявания от филми, пиеси, книги и др.; • да прави обобщаващо изказване по зададена или избрана тема, като изразява собствено мнение и се аргументира; • да говори относително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до чуждоезиковите норми и ненарушаващи разбирането; • да съобразява изказването си с комуникативната цел, като използва лексикалното богатство и спазва граматичните норми на езика; • да използва компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми. <p>ПИСАНЕ Ученикът може:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Видове наречия за: <ul style="list-style-type: none"> - начин на действие (<i>срочно, целиком</i>); - количество и степен (<i>слишком, всего</i>); - неопределителни (<i>куда-то, когато-нибудь</i>). <p>8. Служебни части на речта</p> <ul style="list-style-type: none"> - предлози: <i>кромe, от, к, по, несмотря на, за, в при</i>; - многозначност на предлозите <i>от, по, из, в</i> и др.; - синонимия на съюзите; - частици <i>ли, же, -то, -нибудь, кое-, ну, лишь</i>. <p>III. СИНТАКСИС</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правила за преобразуване на пряката реч в косвена. • Правила за трансформиране на деятелни и страдателни конструкции, причастни изрази и подчинени обстоятелствени изречения, предложно-падежни форми на съществителните и инфинитива. • Функционално-стилистична употреба на граматични и лексикални единици в научен, в публицистичен и официално делови текст. <p>ЛЕКСИКА</p> <p>Основни лексикални единици, необходими за самостоятелно ползване на езика по предвидените от програмата тематични области:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ценности и отговорности • медии и общуване в съвременния свят • социални мрежи • неформални общности – бунтарство и конформизъм; толерантност <p>Включва елементи на речевия етикет, както следва: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/ несъгласие, благодарност, молба, покана, пожелания за</p>
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • да създава логически свързан и правилно структуриран текст по теми от различни области и в съответствие с комуникативната задача; • да съставя текст по зададена тема, като изразява мнение и посочва аргументи; • да пише официално писмо (вкл. електронно); • да разказва събития, случки и преживявания и да изразява чувства и отношение; • да преразказва и прави резюме на текст по теми от учебното съдържание; • да обобщава информация от различни източници; • да съобразява изложението си с комуникативната цел, като използва лексикалното богатство и спазва граматичните и правописните чуждоезикови норми. 	<p>празници, поздравления, предложения, описание, съпоставителна характеристика, планиране на съвместна дейност, разказване, изразяване на аргументирано мнение, на преценка и изводи.</p>
--	--	--

ХОРАРИУМ ПО УЧЕБЕН ПЛАН	XI клас	XII клас
Годишен брой часове	72 часа	62 часа

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

За нови знания	до 50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	до 45%
За контрол и оценка	до 5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ЗА XI И XII СЛЕД VIII КЛАС С ИНТЕНЗИВНО ИЗУЧАВАНЕ НА РУСКИ ЕЗИК

Текущи оценки за учебен срок в:	XI клас по учебен план с интензивно изучаване на руски език	XII клас по учебен план с интензивно изучаване на руски език
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 2 оценки	минимум 2 оценки
Писмени задачи в клас и домашни работи	минимум 1 оценки	минимум 1 оценка
Контролни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Класна работа	1 оценка	1 оценка
Работа по проекти	1 оценка	1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Тази програма дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Обучението по руски език дава възможност ученикът:

- да развие езикови, социокултурни и ключови компетентности на учениците на руски език;
- да мотивира ученика да използва руски език за общуване: да чете, да разбира, да общува без особени затруднения, да демонстрира основни умения за изразяване в устна и писмена форма;
- да изгражда положително отношение към изучаването на руския език и култура;
- да спомогне за осъзнаване необходимостта от владенето на чужд език като фактор за интелектуалното израстване на учениците.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО РУСКИ ЕЗИК

Обучението по руски език се осъществява чрез:

- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на дейностно-ориентиран подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- общообразователна и възпитателна насоченост на обучението за формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;

- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и се създават асоциативни връзки с изучаваното по другите предмети; изученият материал постоянно се включва в учебната дейност чрез типични комуникативни ситуации, а новият материал се съпоставя с изучения; ученикът се поставя в условия да съпоставя, да сравнява, да открива съвпадения и различия, да обобщава, да търси и предлага свои решения;
- *интегрираното изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности* в съответствие с принципа за устно изпреварване;
- комуникативните умения постепенно се усъвършенстват чрез разнообразяване на ситуацията и прилагане на интерактивни методи на обучение;
- общуване в клас на руски език (българският език се използва при необходимост);
- изграждането на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при поднасяне на социокултурната информация за Русия и рускоезичния свят.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по руски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации;

	<ul style="list-style-type: none"> самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; работа по проекти и презентации; дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на руски език, или, свързани с културния контекст на рускоговорящите страни, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебните предмети физическо възпитание и спорт.